

Categorie 46. Leerlingen vervoegen en spellen werkwoorden zonder klankverandering in de verleden tijd, maar zonder dubbelvormen als praten-praatten en zonder werkwoorden op -ven of -zen (ik maakte, zij hoorden).

(Komt overeen met Cito-werkwoordspelling E7, M8)

Wordt verwacht vanuit de referentieniveaus op 1S

Aanbieding:

De begrippen tegenwoordige tijd en verleden tijd zijn bij de vorige categorie al aan bod gekomen. Nu leren leerlingen de persoonsvorm vervoegen in de verleden tijd. We beginnen met werkwoorden zonder klankverandering (zwakke werkwoorden). Wat klankverandering bij werkwoorden is, moet eerst uitgelegd worden. Geef een aantal voorbeelden als

ik maak mijn sommen – gister maakte ik mijn sommen (zonder klankverandering, zwak)

ik loop naar huis – gister liep ik naar huis (met klankverandering, sterk)

ik fiets naar school – gister fietste ik naar mijn vriend (zonder klankverandering, zwak)

ik doe de was – gister deed ik de was in de wasmachine (met klankverandering, sterk)

Bij werkwoorden zonder klankverandering (zwakke werkwoorden) wordt achter de stam van het werkwoord -te(n) of -de(n) geplaatst afhankelijk van wat je aan het eind van de stam hoort. Komt de klank van de medeklinker uit 't kofschip dan wordt het -te(n), zo niet dan wordt het -de(n):

bakken, stam bak eindigt op k → bakte(n)

bellen, stam bel eindigt op l, die zit niet in 't kofschip → belde(n)

Begin elke les met het mondeling vervoegen van enkele werkwoorden uit de lijst, eerst in de tegenwoordige tijd en daarna in de verleden tijd. Leerlingen weten niet altijd of het dansde of danste is of beheerste of beheersde. De fonologie, het goed luisteren hoe een woord klinkt en welke klank je hoort op het eind van de stam is het uitgangspunt. Loop de stappen van het algoritme af.

Let niet alleen op werkwoordspelling, maar let ook op het toepassen van hetgeen in eerdere categorieën geleerd is.

in o.v.t. te(n)		in o.v.t. de(n)		
bakken	bedanken	bellen	bedoelen	schilderen
blaffen	beheersen	bloeien	combineren	schitteren
botsen	bereiken	bouwen	commanderen	signaleren
bukken	beslissen	breien	componeren	solliciteren
dansen	ontdekken	brullen	concentreren	struikelen
drukken	gebruiken	delen	controleren	studeren
fietsen	oplossen	draaien	dicteren	tekenen
hakken	tennissen	dromen	dineren	toveren
hopen		duren	dirigeren	trakteren
klappen		duwen	discrimineren	twijfelen
kloppen		gillen	eindigen	uitnodigen
knikken		gooien	fabriceren	voetballen
knippen		groeien	fantaseren	waarschuwen
koken		halen	feliciteren	wandelen
kussen		horen	fluisteren	winkelen
likken		huilen	giechelen	
lukken		huren	goochelen	
maken		kammen	griezelen	

in o.v.t. te(n)		in o.v.t. de(n)		
merken		kennen	hinderen	
missen		kleuren	hinkelen	
pakken		leggen	informereren	
passen		lenen	inleveren	
piepen		leren	inspecteren	
pikken		naaien	inspireren	
plakken		noemen	kamperen	
plukken		plagen	knikkeren	
poetsen		rennen	knutselen	
prikken		rillen	logeren	
raken		roeien	luisteren	
roken		rollen	noteren	
schaatsen		schamen(zich)	oefenen	
schoppen		scheuren	openen	
slikken		schreeuwen	organiseren	
staken		smullen	parkeren	
stikken		sparen	presteren	
stoppen		spelen	proberen	
straffen		storen	produceren	
tikken		sturen	protesteren	
trappen		tellen	publiceren	
vissen		trouwen	puzzelen	
wassen		vegen	regenen	
werken		vieren	rekenen	
		voelen	repareren	
		volgen		
		willen		
		wonen		
		zeuren		
		zorgen		
		zwaaien		

